

} { SDA
Olympiáda
kritického
myslenia

Prázdné úlohy

krajské kolo 23/24

Obsah

Over obrázok.....	3
Over rebríček.....	5
Over článok.....	7
Porovnaj ideologické pozície organizácie.....	9
Over historický článok.....	10
Over tweet.....	13
Over TikTok video.....	15
Over text pesničky.....	17
Nájdí zdroj správy.....	19
Interpretácia grafu - PISA.....	20
Interpretácia grafu - DEKK.....	22
Korelácia a kauzalita.....	23
Interpretácia prieskumu.....	25
Argumentačné chyby v texte.....	28
Vedecké pojmy.....	30
Argumentácia s influencerom.....	33
Argumentácia so súdnym rozhodnutím.....	36

Over obrázok

Prečítaj si nadpis fiktívneho článku, ktorý je vymyslený pre účely tejto úlohy, a následne odpovedz na otázky:

„Neuveríte, ako zažiarilo slovenské nebo! Pozrite si fotografie polárnej žiary nad slovenskými mestami z roku 2023.“

A) Ktoré obrázky zachytávajú udalosť, o ktorej sa píše v nadpise?

Odpoveď:

- a) 1
- b) 2
- c) 3
- d) Ani jeden
- e) Udalosť sa nikdy neudiala

B) Zdôvodni svoj výber

Odpoveď:

Over rebríček

Prečítaj si článok a následne odpovedz na otázky:

Toto sú európske mestá s najlepším nočným životom. Takéto umiestnenie Bratislavy nikto nečakal

A) Uved' link na zdroj dát, na ktorý sa článok odvoláva:

Odpoveď:

B) Ktoré tvrdenie najlepšie vystihuje tento zdroj?

Odpoveď:

- a) Ide o vedeckú štúdiu s jasnou metodológiou
- b) Ide o článok zo seriózneho média
- c) Ide o dezinformáciu
- d) Ani jedna odpoveď nie je správna

C) Článok uverejnilo médium Refresher. Ako môžeme klasifikovať toto médium?

Odpoveď:

- a) Seriózne médium
- b) Bulvárne médium
- c) Alternatívne médium
- d) Konšpiračné médium

D) Zdôvodni svoju odpoveď. Opieraj sa o príklady priamo z článku:

Odpoveď:

Over článok

Prečítaj si nasledujúci článok a odpovedz na otázky:

Pápež František POD PAL'BOU: OTVORENÝ LIST pontifikovi vyjadruje ZDESENIE

A) Ktorá z možností najlepšie vystihuje vlastnosti titulku?

Odpoveď:

- a) Je objektívny, neutrálny a informatívny
- b) Je citovo zafarbený, jeho cieľom je predovšetkým zaujať čitateľa
- c) Titulok je klamlivý a absolútne nekorešponduje s obsahom článku

B) O aký typ obrázku sa jedná?

Odpoveď:

- a) Skutoční a sedí ku kontextu článku
- b) Skutočný, ale vytrhnutý z kontextu
- c) Fotomontáž
- d) Vygenerovaný umelou inteligenciou

C) Spĺňa médium, na ktorom sa článok nachádza, formálne znaky dôveryhodných a serióznych médií?

Odpoveď:

- a) Skôr áno
- b) Skôr nie

D) Zdôvodni svoju odpoveď

Odpoveď:

Porovnaj ideologické pozície organizácie

Prečítaj si nasledujúci článok:

Pochybné čísla Oxfam o nerovnosti príjmov

A) O aký žáner ide?

Odpoveď:

- a) Správa
- b) Komentár
- c) Blog
- d) Reportáž

B) Nájdi tlačovú správu Oxfam, na ktorú sa článok odkazuje:

Odpoveď:

C) Priradi ideologickú pozíciu k jednotlivým organizáciám:

Odpoveď:

INESS	ekonomická ľavica
Oxfam	ekonomická pravica

Over historický článok

Prečítaj si nasledujúci archívny článok:

A) Na ktorú demonstráciu referuje úryvok článku?

Odpoveď:

Na demonstráciu zo dňa ____ . ____ . ____ v _____

B) Z akého zdroju primárne čerpá informácie vyššie uvedený článok?

Odpoveď:

_____ - _____

(uved' odpoveď vo formáte „SKRATKA - celý názov“, napr. „RTVS - Rozhlas a televízia Slovenska“)

C) Aký typ média je tento zdroj?

Odpoved':

- a) Súkromné médium
- b) Verejnoprávne médium
- c) Štátne médium

Medzi znaky propagandy patria aj nasledujúce stratégie:

- Štýl, ktorý apeluje na emócie
- Démonizácia a očierňovanie protivníkov
- Tvrdenia o hrozbe a vplyvoch zo zahraničia
- Nerealistické sľuby
- Vytváranie pocitu naliehavosti

D) Nájdi, či sa niektoré z týchto znakov nachádzajú v článku. Svoju odpoveď podlož príkladmi priamo z textu. Zameraj sa na max. tri prvky propagandy.

Odpoved':

E) Označ správnu možnosť ohľadom tvrdenia, že smrť Martina Šmída je “zámerne šírená dezinformácia, ktorá nezodpovedá skutočnosti”.

Odpoveď:

- a) Rudé Právo správne kvalifikuje informácie o smrti Martina Šmída za dezinformáciu
- b) Nie je isté, či správy o smrti Martina Šmída boli dezinformácie
- c) Správy o smrti Martina Šmída boli dezinformácie, ale neboli zámerne šírené
- d) Západné médiá správne informovali o smrti Martina Šmída

Over tweet

A) Čo vieš zistiť o použitom obrázku?

Odpoveď:

- Je bežné, že sa prezident, ako veliteľ ozbrojených síl, zúčastňuje na zasadnutiach v situačnej miestnosti v uniforme, nejedná sa preto o žiadnu umelú propagáciu
- Kritika autorov je oprávnená, jedná sa o cielené propagovanie imidžu súčasného prezidenta v súvislosti so začiatkom kampane
- Jedná sa o fotoshop, autor jednoducho vymenil hlavu generála Gradyho za hlavu prezidenta Bidena
- Aj napriek tvrdeniam Johna LeFevra je obrázok vygenerovaný umelou inteligenciou, nejedná sa preto o oficiálne propagovanie imidžu prezidenta

B) V súvislosti s akou udalosťou boli publikované vyššie uvedené statusy?

Odpoveď:

V súvislosti s útokom na základňu USA v _____ zo dňa _____._____.

C) Vysvetli, v čom spočíva prirovnanie k určitému “Michaelovi Dukakisovi”. Je táto analógia korektná?

Odpoveď:

Over TikTok video

Pozri si nasledujúce video:

([link](#))

A) Text vo videu naráža na to, že Martin M. Šimečka v minulosti nazval Slovákov luzou. Ktoré tvrdenie je nepravdivé?

Odpoveď:

- a) Martin M. Šimečka použil termín luza na charakterizáciu Slovákov vo všeobecnosti.
- b) Martin M. Šimečka použil termín luza v diskusii v Denníku N.
- c) Martin M. Šimečka použil termín luza v komentári v Denníku N.
- d) Martin M. Šimečka použil termín luza na charakterizáciu niektorých občanov SR.

B) Je vyššie uvedené video autentické?

Odpoveď:

- a) Áno, jedná sa o nemanipulované video z diskusie Denníka N “Ako zachrániť demokraciu”
- b) Áno, ale rečníkom nie je Martin M. Šimečka
- c) Nie, na videu sa skutočne nachádza Martin M. Šimečka, avšak jeho hlas je manipulovaný umelou inteligenciou. Daný citát nikdy nepovedal.
- d) Celé video je vygenerované umelou inteligenciou, jedná sa o deepfake.

C) Zhodnot pravdivosť tvrdenia, že “malý slovenský národ nikdy nebojoval” a podlož svoju odpoveď dôkazmi.

Odpoveď:

Over text pesničky

Interpret Rytmus vydal pesničku, v ktorej spieva:

*Prečo sa covid z médií vyparil zo dna na deň
V sekunde ho vymenil Zelenskyj, uh-huh, tak to chápem*

A) Zhodnot', aký dojem sa snaží autor textu navodiť. Sú podľa teba takéto tvrdenia opodstatnené? Aký vplyv by mohli mať na spoločnosť?

Odpoveď:

Nasledujúci príspevok reaguje na daný text.

B) Graf, ktorý je v obrázku použitý, pochádza z Google Trends. Čo z grafu vyplýva?

Odpoveď:

- a) Že covid sa z médií nevyparil zo dňa na deň
- b) Že postupne klesal záujem médií o tému Covidu – menej o tejto téme písali
- c) Že postupne klesal záujem ľudí o tému Covidu – menej si túto tému vyhľadávali v Googli
- d) Že o tému Covidu rapídne klesol záujem v momente, kedy sa začala riešiť vojna na Ukrajine

C) Z Google Trends zisti, v ktorom termíne bol na Slovensku najväčší záujem o pojem „Zelenskyj“

Odpoveď:

____. ____ - ____ - ____ - ____

Nájdí zdroj správy

Prečítaj si článok a následne odpovedz na otázky.

Bratislava, 12. Jún 2015 - Politická scéna na Slovensku sa obohacuje o ďalšiu farbu a výraz s príchodom Strany SIEŤ pred nadchádzajúcimi budúročnými parlamentnými voľbami. Táto politická formácia, vedená svojim zakladateľom a predsedom Ivanom Zuzlom, prezentuje svoj pohľad na politiku ako spojovaciu silu a snahu o prekonávanie deliacich línií v spoločnosti.

Strana SIEŤ sa snaží nájsť spoločné pôdy a spojenie medzi rôznymi politickými prúdmi. Ich moto "Spojme sily pre lepšiu budúcnosť" reflektuje ich úsilie vytvoriť politickú platformu, ktorá bude odzrkadľovať záujmy a hodnoty občanov naprieč politickým spektrom.

Ivan Zuzula, bývalý podnikateľ a aktivista, zdôrazňuje dôležitosť dialógu a spolupráce medzi politickými stranami. Vo svojom vyhlásení povedal: "Máme pred sebou množstvo výziev a problémov, ktoré vyžadujú spoločné riešenia. Strana SIEŤ sa snaží byť mostom medzi odlišnými názorovými skupinami pre dosiahnutie jednoty a pokroku."

Témy, ktorým sa Strana SIEŤ venuje, zahŕňajú udržateľný rozvoj, sociálnu spravodlivosť a podporu lokálnych komunít. Ich program sa zameriava na vytváranie podmienok pre inkluzívny ekonomický rast, ochranu životného prostredia a posilnenie sociálnej súdržnosti.

A) Aká tlačová agentúra uverejnila túto správu?

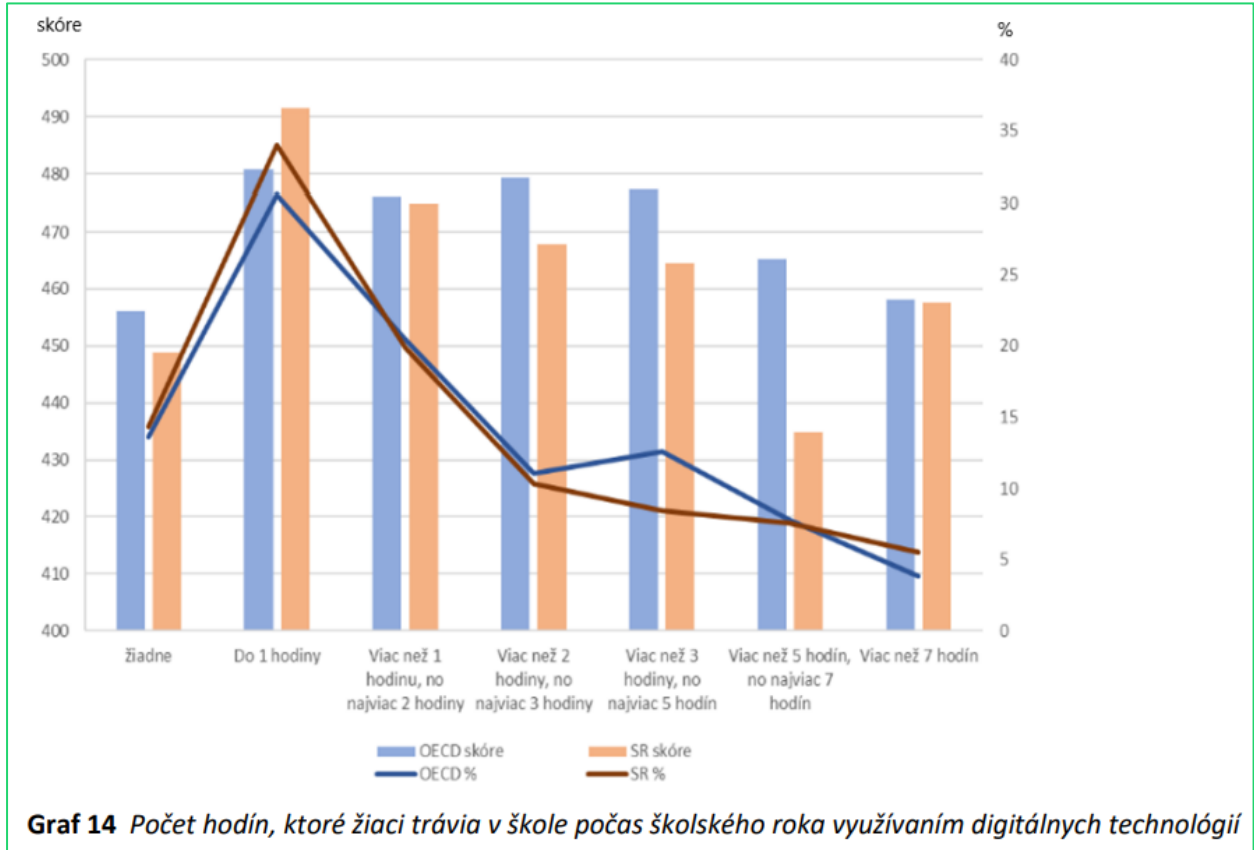
Odpoveď:

B) Skopíruj vetu zo správy, ktorá obsahuje fakticky nesprávne informácie. (Ak sa takáto veta v správe nenachádza, nechaj políčko prázdne)

Odpoveď:

Interpretácia grafu - PISA

Nasledujúci graf bol súčasťou správy o testovaní PISA 2022. Konkrétny graf zobrazuje vzťah medzi počtom hodín, ktorí študenti trávia na digitálnych technológiách, a výsledkoch v matematickom teste.

A) Pri akom počte hodín strávených na technológiách dosiahli študenti OECD a Slovenska najvyššie hodnotenie v testovaní

Odpoveď:

- a) Žiadne
- b) Do 1 hodiny
- c) Viac než 1 hodinu, ale najviac 2 hodiny
- d) Viac než 2 hodiny, ale najviac 3 hodiny
- e) Viac než 3 hodiny, ale najviac 5 hodín
- f) Viac než 5 hodín, ale najviac 7 hodín
- g) Viac než 7 hodín

B) Do ktorej kategórie (podľa toho, koľko času trávia na digitálnych technológiách) patrí najmenší podiel študentov?

Odpoveď:

- a) Žiadne
- b) Do 1 hodiny
- c) Viac než 1 hodinu, ale najviac 2 hodiny
- d) Viac než 2 hodiny, ale najviac 3 hodiny
- e) Viac než 3 hodiny, ale najviac 5 hodín
- f) Viac než 5 hodín, ale najviac 7 hodín
- g) Viac než 7 hodín

C) Urči, ktoré z nasledujúcich tvrdení sú pravdivé.

Odpoveď:

„Slovenskí študenti, ktorí trávajú v škole viac než 5, ale najviac 7 hodín na digitálnych technológiách, dosiahli približne o polovicu horšie skóre, ako bol priemer študentov z krajín OECD“

- a) Pravda
- b) Nepravda

„Priemerné skóre študentov OECD bolo vo všetkých časových kategóriách vyššie ako Slovenské priemerné skóre“

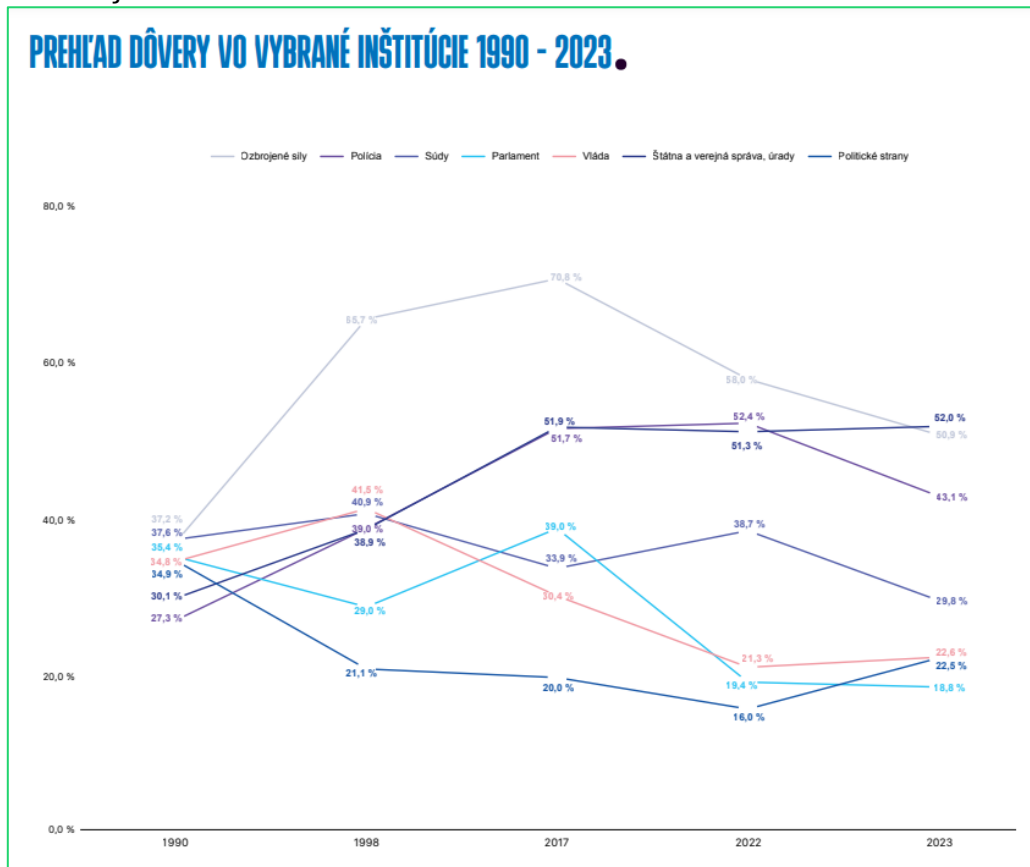
- a) Pravda
- b) Nepravda

„Žiaci, ktorí na digitálnych zariadeniach trávajú viac než 1 hodinu, no najviac 2 hodiny, tvorili približne pätinu všetkých žiakov“

- a) Pravda
- b) Nepravda

Interpretácia grafu - DEKK

Nasledujúci graf zo štúdie DEKK inštitútu zobrazuje prehľad toho, ako sa vyvíjala dôvera ľudí v jednotlivé inštitúcie na Slovensku.

Zhodnot pravdivosť hodnotu nasledujúcich tvrdení, ktoré sa týkajú grafu:

Odpoveď:

- „Za posledné tri roky každoročne klesala dôvera v ozbrojené sily“
 - Pravda
 - Nepravda
 - Nedostatok informácií
- „Dôvera vo vládu medzi rokmi 1998 a 2022 klesla o vyše polovicu“
 - Pravda
 - Nepravda
 - Nedostatok informácií
- „Počas vlády Ivety Radičovej sa podarilo zdvihnúť dôveru v parlament“
 - Pravda
 - Nepravda
 - Nedostatok informácií
- „Od minulého roku je najviac dôveryhodnou inštitúciou spomedzi meraných štátna a verejná správa“
 - Pravda
 - Nepravda
 - Nedostatok informácií

Korelácia a kauzalita

Prečítaj si nasledujúcu správu:

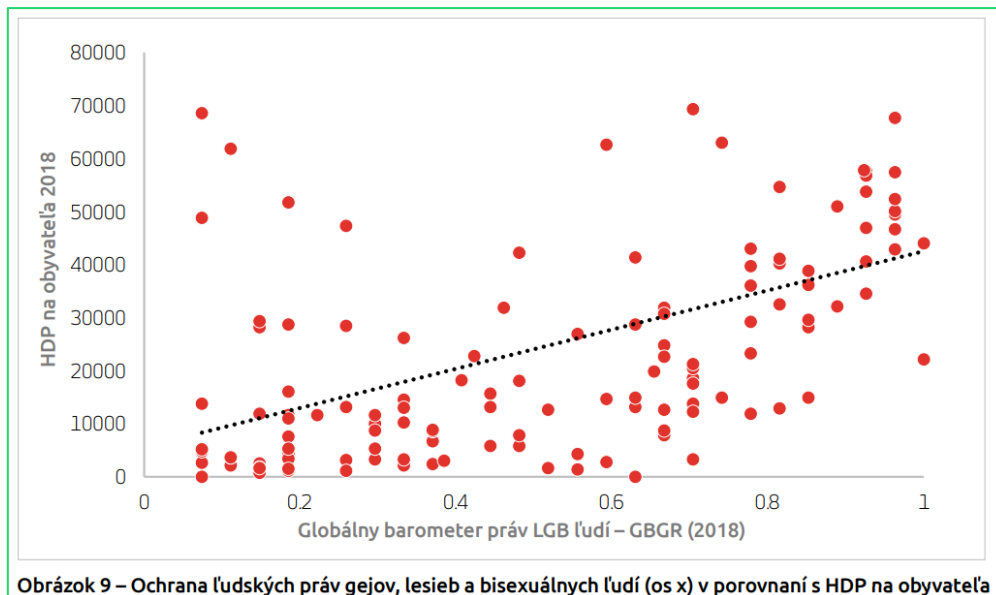
Minúta po minúte

A) Nájdi štúdiu, na ktorú sa autori správy odkazujú:

Odpoveď:

https://static1.squarespace.com/static/5bba53a8ab1a62771504d1dd/t/653683facbf294723ae9f9d2/1698071549519/OfB_Slovakia+report_2023_SK_Final.pdf

V štúdi sa nachádza nasledujúci graf:

Na osi X je zobrazený index, ktorý meria práva LGB ľudí (0 je najmenej, 1 je najviac). Na osi Y je vyobrazený hrubý domáci produkt (HDP) na obyvateľa – tento ukazovateľ meria ekonomickú prosperitu krajiny. Každá červená bodka reprezentuje jednu krajinu.

B) Čo vyplýva z dát vizualizovaných v tomto grafe?

Správna odpoveď

- a) Keď sa zlepšia práva LGB ľudí, tak sa zvýši ekonomická prosperita
- b) Keď sa zvýši ekonomická prosperita, tak nastane zlepšenie práv LGB ľudí
- c) Krajiny, ktoré sú ekonomicky viac prosperujúce majú väčšinou aj lepšie práva pre LGB ľudí
- d) Krajiny, ktoré majú lepšie práva pre LGB ľudí, majú väčšinou nižšiu ekonomickú prosperitu

C) Je nasledujúca interpretácia dát zo štúdie v mediálnej správe korektná?

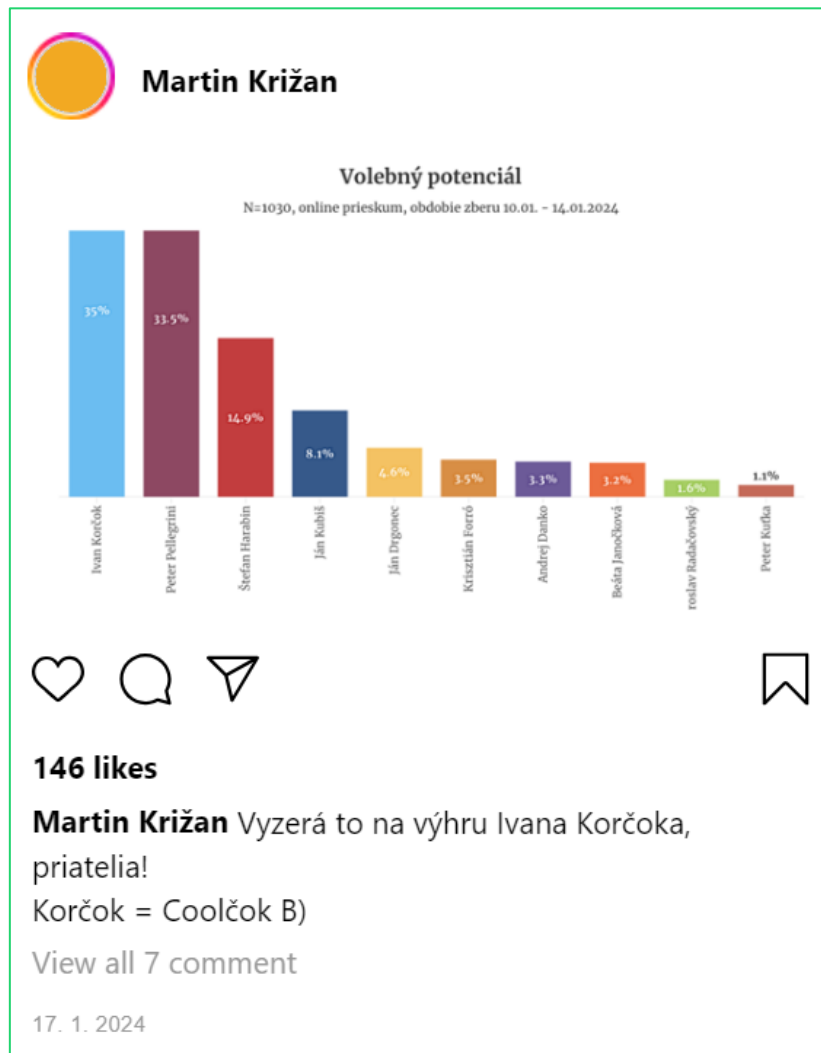
„Zavedenie registrovaných partnerstiev by mohlo zvýšiť hrubý domáci produkt na hlavu o zhruba 3000 eur, odhadujú na základe skúseností z iných krajín jej autori.“

Správna odpoveď

- a) Interpretácia dát v štúdiu je korektná a mediálna správa tento záver tiež korektne prebrala
- b) Interpretácia dát v štúdiu je korektná, ale mediálna správa manipulatívne prekrúca závery štúdie
- c) Interpretácia dát v štúdiu je nekorektná a mediálna správa tento záver nekriticky prebrala

Interpretácia prieskumu

Prečítaj si nasledujúci status. Tvojou úlohou je dohľadať prieskum, na ktorý sa status odvoláva, a odpovedať na otázky.

A) Aká agentúra vyhotovila prieskum, z ktorého pochádza graf v statuse?

Odpoveď:

B) Koľko ľudí sa zúčastnilo prieskumu?

Odpoveď:

C) Zhodnot dôveryhodnosť tohto prieskumu. Zameraj sa na veľkosť vzorky, dôveryhodnosť agentúry a transparentnosť metodológie prieskumu.

Odpoveď:

D) Urči, ktoré z nasledujúcich tvrdení sú pravdivé.

Odpoveď:

„Z výsledkov prieskumu nie je možné jednoznačne určiť kandidáta s najväčším volebným potenciálom, keďže rozdiely sú v rámci štatistickej odchýlky“

- a) Pravda
- b) Nepravda

„Volebné jadro je vždy menšie ako volebný potenciál“

- a) Pravda
- b) Nepravda

„Do výsledkov volebného modelu sa počíta odpoveď každého voliča rovnakou váhou“

- a) Pravda
- b) Nepravda

E) Kto by sa podľa tohto prieskumu stal budúcim prezidentom SR?

Odpoveď:

- a) Ivan Korčok
- b) Peter Pellegrini
- c) Štefan Harabin
- d) Ján Kubiš

F) Aké veľké je podľa daného prieskumu volebné jadro kandidáta s tretím najvyšším ziskom?

Odpoveď:

G) V ktorých dvoch krajoch je podľa prieskumu najvyššia podpora pre I. Korčoka?

Odpoveď:

- a) Banskobystrický
- b) Bratislavský
- c) Košický
- d) Nitriansky
- e) Prešovský
- f) Trenčiansky
- g) Trnavský
- h) Žilinský

Argumentačné chyby v texte

Prečítajte si nasledovný úryvok z prejavu Donalda Trumpa:

"Sme najlepšia krajina na Zemi a smerujeme a smerovali sme správnym smerom (1). Viete, múr je postavený(2). Pri múre dosahujeme rekordné čísla(3). Oni chcú teraz múr zbúrať(4). Poďme nechať všetkých vstúpiť (do našej krajiny)(5). Pri práci na múre sme odvedli sme skvelú prácu(6). Pamätajte, hovorili, že ten múr nie je možné postaviť (7). Je to jeden z najväčších infraštruktúrnych projektov, aké sme kedy v tejto krajine uskutočnili, a to že sme sa zbavili funkcie *chyt' a pušť* má obrovský dopad(8). Zbavili sme sa všetkých týchto vecí, s ktorými sme museli žiť(9). Ale teraz, karavány, myslím, že Biden vstupuje, karavány sa znova tvoria(11). Chcú znovu prísť a okradnúť našu krajinu (12). To nemôžeme dopustiť (13). Ako dokazuje tento obrovský dav, pravda a spravodlivosť je na našej strane. (14) V našich srdciach máme hlbokú a trvalú lásku k Amerike (15). Milujeme našu krajinu (16). Sme neskutočne hrdí na túto úžasnú krajinu a máme ju hlboko v našich dušiach (17). Spoločne sme odhodlaní brániť a zachovať vládu ľudu, ľuďmi a pre ľudí (18). Naše najjasnejšie dni sú pred nami (19). Naše najväčšie úspechy nás ešte len čakajú (20). Myslím si, že jedným z našich veľkých úspechov bude bezpečnosť volieb (21). Pretože kým som neprišiel ja, nikto netušil, aké sú naše voľby skorumpované (22). A opäť, väčšina ľudí by tam stála o deviatej večer a povedala, "chcem sa poďakovať", a ďalej by pokračovali do iného života (23). Ale ja som povedal, že tu niečo nesedí, niečo je naozaj zle, niečo sa mohlo stať (24). A bojujeme (25). Bojujeme ako o život (26). A ak nebudete bojovať ako o život, nebudete už mať krajinu (27)."

A) Ktorá z nasledujúcich logických argumentačných chýb sa vo vyššie uvedenom texte NE nachádza?

Odpoveď:

- a) Post hoc ergo propter hoc
- b) Údený sled'
- c) Falošná dilema
- d) Apel na emócie

B) Ktorá veta z textu je príkladom argumentačnej chyby „klzký svah“?

Odpoveď:

- a) Veta 1
- b) Veta 8
- c) Veta 9
- d) Veta 12

C) Napíšte názov argumentačnej chyby, ktorá sa nachádza v poslednej vete textu.

Odpoveď:

Vedecké pojmy

Teória

A1) Spoj pojmy s definíciou (úloha len pre 1. kategóriu):

Odpoveď:

Hypotéza	Je pozorovanie sveta okolo nás, niečo objektívne dané. Nejde o nikoho názor, ale o skutočnú udalosť.
Teória	Ide o vedecky akceptovateľný všeobecný princíp podporený širokým zdrojom dôkazov pre vysvetlenie pozorovaných faktov a je základom pre predpovede budúcich javov na základe určitých zákonov.
Fakt	Je druh domnienky, predpokladu alebo systému tvrdení, o ktorých v čase ich formulovania nemožno rozhodnúť, či sú pravdivé alebo nepravdivé.

A2) Dopln slová do textu (úloha len pre 2. kategóriu):

Odpoveď:

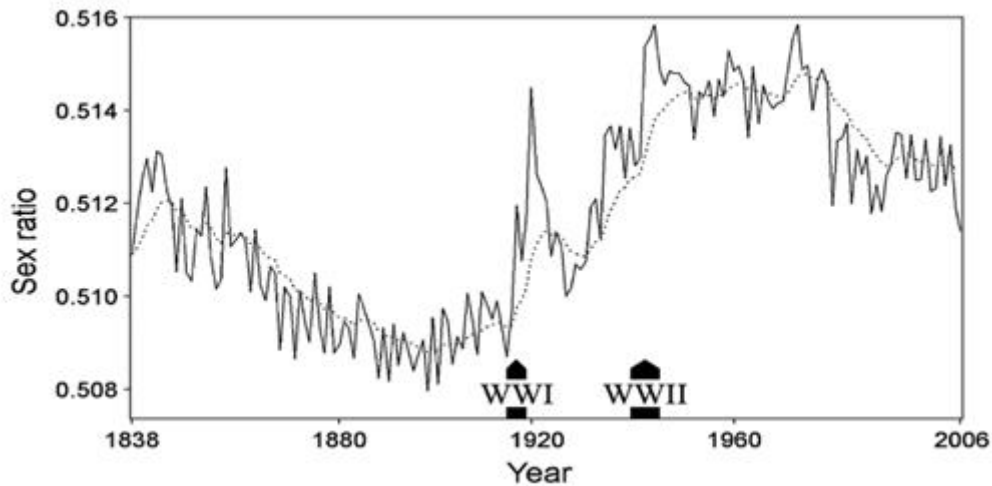
Hypotéza/Fakt/Teória je predpoklad alebo domnienka ktorá vyjadruje určitý názor na vec alebo realitu. V čase jej formulovania nevieme potvrdiť jej pravdivostnú hodnotu. Čo ale vieme je, že vychádza z objektívnych pozorovaní, teda z **hypotéz/faktov/teórií**. **Hypotéza/Fakt/Teória** sa následne skúma, testuje a preveruje. Cieľom väčšiny **hypotéz/faktov/teórií**, minimálne tých vedeckých, je stať sa **hypotézou/faktom/teóriou**. **Hypotéza/Fakt/Teória** teda stojí na začiatku vedeckého skúmania a **hypotéza/fakt/teória** na jeho konci.

Prax

Prečítaj si nasledujúci abstrakt (stručné zhrnutie štúdie) a prezri si k nemu priložený graf. Následne odpovedz na otázky.

V priebehu posledných dekád bol svet svedkom niekoľkých vojen. Vedci odpozorovali existenciu jedného fenoménu, o ktorom sú si istí, že sa deje, no nevedia s istotou vysvetliť, prečo sa deje. Tento jav je známy ako „efekt vracajúceho sa vojaka“. „Efekt vracajúceho sa vojaka“ je fenomén, pri ktorom sa zvyšuje počet chlapcov narodených počas veľkých vojen aj v tesnej nadväznosti po nich.

Tento efekt je jedným z mnohých faktorov ovplyvňujúcich pomer pohlaví u detí narodených v poslednom storočí. Podľa Psychology Today bol tento jav prvýkrát zaznamenaný ešte v roku 1954 v súvislosti s bielymi deťmi narodenými počas druhej svetovej vojny v Spojených štátoch. Tento jav dokazuje, že vojny sú veľmi zlé pre ľudstvo, keďže narúšajú prirodzený balans medzi počtom narodených chlapcov a dievčat. (pokračovanie na ďalšej strane)

(Graf ukazuje, že dochádza k celkovému zvýšeniu pôrodnosti chlapcov počas a po prvej svetovej vojne a druhej svetovej vojne. Zdroj dát použitých v grafe: Corry Gellatly (2009).)

Vedci sa domnievajú, že tento jav má niečo spoločné s génmi a výškou. Dáta ukazujú, že vojaci, ktorí prežili a vrátili sa z vojny domov, aby sa stretli so svojimi manželkami, boli vyšší ako tí, ktorí zomreli. Fyzické charakteristiky zaznamenané počas rokov vojny robili ostrý rozdiel, pretože vojaci, ktorí prežili, boli v priemere takmer o cca 2,5 cm vyšší ako padlí vojaci.

Vedci tvrdia, že aj týchto pár centimetrov urobilo veľký rozdiel. Pravdepodobnosť, že sa vyšším rodičom narodí syn, je vyššia ako u nižších rodičov. Dáta sa zhodujú, že rozdiel 2,5 cm vo výške zvyšuje pravdepodobnosť, že daný človek bude mať syna o približne päť percent – a keďže jedna tretina britských mužov bola mobilizovaná počas 1. svetovej vojny – tento rozdiel 2,5cm spôsobil, že pravdepodobnosť týchto piatich percent je extrémne vysoká.

B) Nájdi link na vedeckú štúdiu, z ktorej pochádza graf:

Odpoveď:

C) Z druhého odseku sme sa dočítali, že počas skúmaných vojen, čiže prvej a druhej svetovej vojny, bola pôrodnosť chlapcov vyššia ako pôrodnosť dievčat. Ide o:

Odpoveď:

- a) Hypotézu
- b) Teóriu
- c) Fakt

D) Z tretieho a štvrtého odseku sme sa dočítali, že niektorí vedci sa domnievajú, že „efekt vracajúceho sa vojaka“ súvisí s genetikou a výškou. Ide o:

Odpoveď:

- a) Hypotézu
- b) Teóriu
- c) Fakt

E) Skopíruj z textu vetu, ktorá obsahuje názor autora:

Odpoveď:

Argumentácia s influencerom

Pozri si nasledujúce video s kontroverzným influencerom Andrewom Tateom

([link](#))

A) Čo platí o videu?

Odpoved':

- a) Video je reálne a preklad sedí
- b) Video je síce reálne, ale preklad vôbec nesesí
- c) Je to deepfake

B) Predstav si, že diskutuješ s Andrewom Tateom a vysloví takéto tvrdenie. Vytvor argument, ktorý na toto tvrdenie reaguje.

(Argument by mal obsahovať tvrdenie, vysvetlenie a dôkaz. Rozsah max. 150 slov)

Odpoveď:

Hodnotenie:

Kategória	Body	Detailnejšie kritériá hodnotenia
Tvrdenie	0-1 b	Má argument jasne stanovené tvrdenie na začiatku?
Vysvetlenie	0-3 b	Má argument vysvetlenie, alebo zostáva na rovine tvrdenia? Nadväzuje vysvetlenie na tvrdenie? Existuje jasný link medzi tvrdením a vysvetlením? Ako rozsiahle je toto vysvetlenie? Sú všetky kroky v príčinnno-výsledkovom reťazci dostatočne vysvetlené? Nachádzajú sa v argumente logické skoky a diery vo vysvetlení? Nachádzajú sa v argumente kontradikcie (protirečenia)? Nachádzajú sa v argumente logické chyby?
Dôkaz	0-2 b	Nachádza sa v argumente dôkaz? Podporuje tento dôkaz vysvetlenie? Existuje link medzi vysvetlením a dôkazom? Je dôkaz dostatočne vysvetlený a pochopiteľný? Je uvedený zdroj dôkazu? Je tento zdroj dôveryhodný?
Stratégia	0-3b	Súvisí tento argument s témou? Dokázal priamo reagovať na tvrdenie A. Tatea? Je to jeden z kľúčových argumentov alebo ide skôr o marginálny bod?
Stýl	0-1b	(Gramatické chyby a preklepy nehodnotíme, pokiaľ je text čitateľný.) Je po prvom prečítaní jasné, čo sa autor snažil povedať? Pomáha štýl a výber slov obsahu argumentu, alebo mu skôr škodí? Číta sa argument príjemne? Aký dojem zanechal argument po prečítaní?
Rozsah	0-1b	Držal sa argument rozsahu cca. 150 slov?

Argumentácia so súdnym rozhodnutím

Prečítaj si nasledujúcu pasáž z nálezu Ústavného súdu (ÚS 456/2021, odsek 40) zo známej kauzy Očistec a odpovedz na otázky:

„Ďalej je potrebné pripomenúť, že v čl. 47 charty základných práv EÚ je upravené právo na účinný prostriedok nápravy, ktoré zodpovedá právu na účinný opravný prostriedok upravenému v čl. 13 dohovoru. Podľa čl. 52 ods. 3 charty v prípade, ak charta obsahuje práva zodpovedajúce právam zaručeným dohovorom, zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v dohovore, pričom však právo Únie môže priznávať širší rozsah ochrany týchto práv. Vzťah čl. 47 charty a čl. 13 dohovoru je práve príkladom situácie, keď právo Únie priznáva širší rozsah práva na účinný opravný prostriedok, keďže čl. 47 charty výslovne požaduje účinný prostriedok nápravy pred súdom. Z konštatovania, že v prípade sťažovateľa nedošlo k porušeniu čl. 13 dohovoru, nemožno teda vyvodiť záver, že nemohlo dôjsť ani k porušeniu čl. 47 charty.“

A) Ktorý záver (Z) vyplýva z vyššie uvedených premís (P1, P2 a P3)?

P1: Ak charta základných práv EÚ obsahuje práva zodpovedajúce právam zaručeným dohovorom a právo Únie nepriznáva širší rozsah ochrany týchto práv, tak zmysel a rozsah týchto práv je rovnaký ako zmysel a rozsah práv ustanovených v dohovore.

P2: Článok 47 charty obsahuje právo, ktoré zodpovedá právu upravenému v článku 13 dohovoru.

P3: Vzťah čl. 47 charty a čl. 13 dohovoru je práve príkladom situácie, keď právo Únie priznáva širší rozsah práva.

Z: _____

Odpoveď:

- a) Zmysel a rozsah práva v článku 47 charty a práva v článku 13 dohovoru je rovnaký.
- b) Zmysel a rozsah práva v článku 47 charty a práva v článku 13 dohovoru nie je rovnaký.
- c) Ani jedna z možností nie je správna

B) Podľa úryvku, ktorý máš k dispozícii, je premisa číslo 2 (P2):

Odpoveď:

- a) Implicitná
- b) Explicitná

C) Aký dôkaz ponúka Ústavný súd na podopretie tretej premisy (P3)? Dopln dve slová do nasledujúcej vety:

Odpoveď:

Článok 47 charty zabezpečuje ochranu _____ .

D) Pre aký parameter argumentu je dokazovanie jednotlivých premís dôležité?

Odpoveď:

- a) Platnosť (validita)
- b) Správnosť
- c) Ani jedna možnosť nie je správna

E) Ktoré tvrdenie vyplýva z úryvku?

Odpoveď:

- a) Ak je porušený článok 47 charty, tak nevyhnutne je porušený aj článok 13 dohovoru.
- b) Ak nebol porušený článok 13 dohovoru, tak nemohol byť porušený ani článok 47 charty.
- c) Dodržanie článku 13 dohovoru neznamená nevyhnutne aj dodržanie článku 47 charty.